

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 2.7.2025 r.
COM(2025) 378 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Realizacja Paktu dla czystego przemysłu I

Realizacja Paktu dla czystego przemysłu I

1. Wprowadzenie

W ramach Paktu dla czystego przemysłu¹ Komisja przedstawiła konkretne środki na rzecz dalszej dekarbonizacji i konkurencyjności przemysłu europejskiego. Środki te są odpowiedzią na apel o dobrze zintegrowane podejście we wszystkich obszarach polityki UE wspierające ten podwójny cel. Świadczą one również o tym, że UE zależy, aby stawić czoła wyzwaniom, przed którymi stoi nasz przemysł, takim jak różnica cen energii między UE a jej głównymi konkurentami, słaby popyt czy nieuczciwa konkurencja globalna, a jednocześnie dają przedsiębiorstwom – zarówno dużym, jak i małym – oraz inwestorom pewność, że Europa pozostaje w pełni zdecydowana, by do 2050 r. stać się gospodarką neutralną dla klimatu, przestrzegając przy tym zasad sprawiedliwości, neutralności technologicznej i efektywności kosztowej, zapewniając sprawiedliwą transformację i zwiększając zrównoważenie środowiskowe. Inwestowanie w dekarbonizację zwiększy konkurencyjność europejskiej gospodarki, wzmocni jej odporność gospodarczą i energetyczną oraz bezpieczeństwo gospodarcze i energetyczne, a także stworzy stabilne i dostosowane do przyszłych wyzwań miejsca pracy.

W obliczu globalnego wyścigu do osiągnięcia neutralności emisyjnej Pakt dla czystego przemysłu umożliwi również UE odgrywanie wiodącej roli w rozwoju przyszłych rynków czystych technologii. Według Międzynarodowej Agencji Energetycznej światowy rynek sześciu najczęściej produkowanych masowo czystych technologii energetycznych² ma wzrosnąć do 2035 r. do ponad 2 bln USD, czyli do poziomu zbliżonego do średniej wartości światowego rynku ropy naftowej w ostatnich latach³. Tymczasem oczekuje się, że do 2035 r. handel czystą technologią osiągnie 575 mld USD. Jak pokazuje najnowszy raport inwestycyjny Europejskiego Banku Inwestycyjnego⁴, silna pozycja Europy w dziedzinie innowacji i handlu czystymi technologiami przynosi efekty. Na przykład eksport technologii niskowęglowych z Europy wzrósł od 2017 r. o 65 % w porównaniu z 79 % w przypadku Chin i zaledwie 22 % w przypadku Stanów Zjednoczonych. UE musi zapewnić utrzymanie i zwiększenie tej przewagi konkurencyjnej.

Aby utrzymać tę silną pozycję, przemysł potrzebuje przewidywalności co do kierunku, w jakim zmierza Europa, ram regulacyjnych minimalizujących zbędną biurokrację oraz szybkiej i skutecznej realizacji wszystkich proponowanych działań. Dekarbonizacja i reindustrializacja to dwie strony tego samego medalu – nie ma wiarygodnej drogi do dekarbonizacji bez silnej i odpornej europejskiej bazy przemysłowej. Dlatego też wraz z wnioskiem dotyczącym zmiany Europejskiego prawa o klimacie, w którym wyznaczono cel klimatyczny na 2040 r. wraz z niezbędną elastycznością, w niniejszym komunikacie wykazano, że realizacja tego celu już się rozpoczęła. Zaledwie kilka miesięcy po przedstawieniu Paktu dla czystego przemysłu uruchamiamy pierwszą falę działań, aktywnie wspierając przemysł w tej kluczowej transformacji, aby wzmocnić europejską bazę przemysłową, stworzyć równe warunki działania na całym świecie i uwolnić potencjał, w tym w zakresie innowacji.

¹ COM(2025) 85 final.

² Fotowoltaika, turbiny wiatrowe, samochody elektryczne, baterie, elektrolizery i pompy ciepła.

³ Międzynarodowa Agencja Energetyczna: „Energy Technology Perspectives 2024” [„Perspektywy technologii energetycznych 2024”], październik 2024 r.

⁴ Europejski Bank Inwestycyjny, „Investment Report 2024/2025: Innovation, integration and simplification in Europe”, [„Raport inwestycyjny 2024/2025 – innowacje, integracja i uproszczenie w Europie”], 2025.

Poczyniono postępy w odniesieniu do wszystkich sześciu głównych czynników napędzających rozwój biznesu określonych w Pakcie dla czystego przemysłu. Środki te zapewniają równowagę między wspieraniem ambitnych celów Paktu dla czystego przemysłu a utrzymaniem równych warunków działania na jednolitym rynku, tak aby państwa członkowskie mogły udzielać ukierunkowanego wsparcia finansowego na rzecz dekarbonizacji i budowania w razie potrzeby suwerennych łańcuchów wartości w dziedzinie czystych technologii bez powodowania nadmiernych zakłóceń konkurencji. Umożliwiają one również państwom członkowskim wykorzystanie bodźców podatkowych jako katalizatora inwestycji prywatnych w projekty dekarbonizacji, co ostatecznie ułatwi szybkie przejście na czysty i przystępny cenowo europejski system energetyczny.

Jednocześnie Komisja kontynuuje współpracę z zainteresowanymi stronami. Od czasu przyjęcia Paktu dla czystego przemysłu dialogi strategiczne na temat przyszłości przemysłu motoryzacyjnego i przyszłości europejskiego sektora stalowego doprowadziły do opracowania specjalnych planów działania⁵ obejmujących konkretne działania sektorowe mające na celu utrzymanie przewagi konkurencyjnej Europy. Komisja zorganizowała również dialog w ramach Paktu dla czystego przemysłu na temat gospodarki o obiegu zamkniętym, aby przygotować akt w sprawie gospodarki o obiegu zamkniętym. Dalsze środki zostaną przedstawione w oparciu o dialogi z przemysłem farmaceutycznym i chemicznym, uwzględniające konkretne problemy tych sektorów.

Prace nad zwiększeniem odporności i konkurencyjności naszego przemysłu wykraczają poza Pakt dla czystego przemysłu. W realizacji celów paktu pomagają m.in. strategia jednolitego rynku, strategia na rzecz unii oszczędności i inwestycji, strategia odporności wodnej, komunikat w sprawie unii umiejętności wraz z Planem działania w zakresie umiejętności podstawowych i Strategicznym planem w dziedzinie kształcenia STEM, Unijna strategia na rzecz przedsiębiorstw typu start-up i scale-up. Ich realizację dodatkowo wzmacniają cztery pakiety zbiorcze dotyczące uproszczenia, mające na celu zmniejszenie obciążeń regulacyjnych.

W nadchodzących tygodniach i miesiącach Komisja zdecydowanie przyspieszy realizację pozostałych działań określonych w Pakcie dla czystego przemysłu.

2. Pierwszy pakiet dotyczący realizacji Paktu dla czystego przemysłu

Kluczowym elementem realizacji ambicji i celów w ramach paktu są nowe ramy pomocy państwa na potrzeby Paktu dla czystego przemysłu przyjęte przez Komisję 25 czerwca. Zatwierdzenie pomocy w wysokości ponad 85 mld EUR do czerwca 2025 r. w ramach dotyczących transformacji sekcji tymczasowych ram pomocy państwa w sytuacjach kryzysowych i w okresie transformacji pokazuje, że uproszczone zasady pomocy państwa mogą zarówno zwiększyć skalę, jak i gotowość państw członkowskich do wykorzystania pomocy państwa na cele zielonej transformacji. Ponadto fakt, że większość państw członkowskich rozpoczęła już realizację działań mających na celu przyspieszenie czystej transformacji na podstawie tymczasowych ram pomocy państwa w sytuacjach kryzysowych i w okresie transformacji, podkreśla zdobyte doświadczenia praktyczne i potrzebę stabilnych, długoterminowych ram, które zastąpią ramy tymczasowe i będą nadal pomagać w dekarbonizacji przemysłu.

Nowe ramy pomocy państwa jeszcze bardziej upraszczają i przyspieszają proces przyznawania pomocy przez państwa członkowskie, gdyż zapewniają jaśniejsze i bardziej elastyczne kryteria oceny środków pomocy państwa, przewidują dłuższy okres planowania, a przedsiębiorstwom

⁵ COM(2025) 96 final i COM(2025) 125 final.

zapewniają większą przewidywalność inwestycji i większe bezpieczeństwo. Zgodnie z celami Paktu dla czystego przemysłu obejmują one wszystkie przedsiębiorstwa przemysłowe, ze szczególnym uwzględnieniem sektorów energochłonnych i czystych technologii, i wprowadzają środki pomocowe przyspieszające rozwój energii odnawialnej, inwestycje w dekarbonizację przemysłu oraz zwiększanie zdolności produkcji czystych technologii. Państwa członkowskie będą mogły współfinansować rozbudowę produkcji czystych technologii w Europie, wykorzystując zarówno materiały z recyklingu, jak i surowce pierwotne, co przyczyni się do wzmocnienia odporności europejskich łańcuchów dostaw. Umożliwią one również państwom członkowskim zmniejszenie kosztów energii elektrycznej ponoszonych przez energochłonne użytkowników działających w sektorach, w których istnieje ryzyko przeniesienia działalności poza Unię do państw, w których przepisy dotyczące ochrony środowiska nie istnieją lub są mniej rygorystyczne, w zamian za inwestycje w dekarbonizację. Dzięki nowym ramom łatwiej jest pozyskiwać fundusze prywatne ze względu na ograniczenie ryzyka inwestycyjnego w projektach zgodnych z celami Paktu dla czystego przemysłu.

Ponadto nowe zasady przyczyniają się do tworzenia pionierskich rynków czystych produktów i ułatwiają łączenie finansowania z Funduszu Innowacyjnego i finansowania krajowego, bowiem ułatwiają zatwierdzanie pomocy państwa państwom członkowskim, które chcą wspierać projekty z pieczęcią suwerenności w ramach tego funduszu. Nowe ramy pomocy państwa uzupełniają zasady pomocy państwa, które pozostają w pełni dostępne, a także obejmują inne środki, które przyczynią się do realizacji Paktu dla czystego przemysłu. Państwa członkowskie mogą zgłaszać środki wspierające producentów czystych technologii, takich jak baterie, w osiągnięciu efektywnej skali zgodnie z obowiązującymi zasadami pomocy państwa. W normalnych warunkach rynkowych producenci czystych technologii powinni być w stanie pokryć swoje koszty operacyjne bez dodatkowego wsparcia publicznego. Komisja jest gotowa pomóc państwom członkowskim w określeniu odpowiednich sposobów opracowania – zgodnie z zasadami pomocy państwa – wsparcia publicznego, które korygowałoby niedoskonałości rynku, byłoby konieczne, proporcjonalne i nie zakłócałoby nadmiernie konkurencji i wymiany handlowej na jednolitym rynku, lub w opracowaniu takiego wsparcia publicznego bez pomocy państwa.

Jak zapowiedziano w Pakcie dla czystego przemysłu, w ramach trwającego przeglądu ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych Komisja oceni także, czy i w jaki sposób należy zaktualizować zasady pomocy państwa, aby zapewnić lepsze zachęty dla przemysłu do inwestowania w podnoszenie i zmianę kwalifikacji, w wysokiej jakości miejsca pracy i w rekrutację pracowników na potrzeby sprawiedliwej transformacji. Komisja zbada w szczególności zasady dotyczące pomocy dla przedsiębiorstw społecznych i rekrutacji pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji. W tym kontekście Komisja opracuje specjalne wytyczne, aby pomóc państwom członkowskim w tworzeniu środków pomocy państwa na rzecz wsparcia społecznego i inwestycji społecznych. W wielu przypadkach takie wsparcie nie jest uznawane za pomoc ani nie podlega wyłączeniu grupowemu na mocy ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych.

Równoległe z nowymi ramami pomocy państwa **w przyjętym dziś zaleceniu Komisji w sprawie zachęt podatkowych zachęca się do inwestowania w czyste technologie i dekarbonizację przemysłu za pomocą takich środków jak przyspieszona amortyzacja i kredyty podatkowe.** Skutecznie zmniejszy to bariery finansowe dla przedsiębiorstw, które inwestują w zrównoważony rozwój, i pobudzi pionierskie rynki produktów o obniżonej emisyjności. Opowiadając się za znacząco przyspieszoną amortyzacją aż do niezwłocznego zaliczania wydatków w ciężar kosztów i elastycznych zwrotnych kredytów podatkowych, Komisja dąży do zapewnienia przedsiębiorstw pewności i terminowego wsparcia.

Nasz system energetyczny ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia odpowiednich warunków dla dekarbonizacji naszej gospodarki. Wszystkie rozwiązania w zakresie energii bezemisyjnej i niskoemisyjnej, w tym odnawialne źródła energii, energia jądrowa, efektywność energetyczna, magazynowanie, CCUS, usuwanie dwutlenku węgla, energia geotermalna i wodna oraz wszystkie inne obecne i przyszłe technologie energii neutralnej emisyjnie, są niezbędne do dekarbonizacji systemu energetycznego do 2040 r., podobnie jak wzmocnienie zdolności sieci i zdolności magazynowania. Aby zapewnić państwom członkowskim i krajowym organom regulacyjnym podstawę do przyspieszenia przejścia na przystępny cenowo i bardziej elastyczny system energetyczny, posiadający dobrze rozwinięte sieci i zdolności magazynowania, Komisja przyjmuje pakiet wytycznych. Dokumenty te obejmują **(i) innowacyjne technologie i formy wdrażania energii odnawialnej, (ii) wyznaczenie specjalnych obszarów dla infrastruktury sieci i infrastruktury magazynowania oraz (iii) metody ustalania taryf sieciowych**. Jako że wspierana będzie realizacja dodatkowych projektów w zakresie czystej energii i sieci, wdrożenie tego pakietu wytycznych przyniesie również korzyści w krajowej produkcji w UE odpowiednich czystych technologii, w których Europa odgrywa wiodącą rolę na świecie.

Wytyczne dotyczące **innowacyjnych form technologii i form wdrażania energii odnawialnej promują rozwój odnawialnych źródeł energii, przyczyniając się do obniżenia kosztów naszych dostaw energii**. Zależność Europy od importowanych paliw kopalnych w znacznym stopniu przyczynia się do niestabilnych i wysokich kosztów dostaw energii. UE może ograniczyć te koszty dzięki rozwojowi innowacyjnych odnawialnych źródeł energii i wykorzystaniu istniejącego potencjału (np. rolnictwa słonecznego, pływających systemów energii odnawialnej, energii oceanicznej). W latach 2021–2023 unijni konsumenci energii elektrycznej zaoszczędzili już 100 mld EUR dzięki wytwarzaniu energii elektrycznej z nowo zainstalowanej mocy fotowoltaicznej i wiatrowej⁶.

Wytyczne dotyczące wyznaczania obszarów sieci i magazynowania mają na celu wzmocnienie i przyspieszenie rozbudowy naszych sieci, a także przyspieszenie wdrażania rozwiązań w zakresie magazynowania. Ma to zasadnicze znaczenie w świetle oczekiwanego wzrostu zdecentralizowanej produkcji energii ze źródeł odnawialnych, rosnącego zapotrzebowania na energię elektryczną oraz istniejących ograniczeń w sieci elektroenergetycznej, takich jak konieczność przyłączenia infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych (co przyniesie korzyści dla magazynowania i całego systemu energetycznego), a także potrzeba modernizacji 40 % istniejących sieci. Ponadto zdolności produkcyjne energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych szybko rosną – w samym tylko 2024 r. dodano około 78 GW. Biorąc pod uwagę, że zwiększenie zdolności produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych rocznie powinno osiągnąć średnio około 100 GW do 2030 r., należy znacznie przyspieszyć procedury wydawania zezwoleń na projekty dotyczące magazynowania energii odnawialnej oraz sieci włączających taką energię.

W trzecim dokumencie zawierającym wytyczne dotyczące metod ustalania taryf sieciowych promuje się strukturę taryf sieciowych mającą na celu obniżenie ogólnych kosztów systemu poprzez zwiększenie elastyczności i zachęt lokalizacyjnych, a także zwiększenie efektywności wykorzystania sieci i zarządzania nią. Ta zmiana, mająca na celu kształtowanie zachowań, ma zasadnicze znaczenie dla skutecznego zarządzania okresami szczytowego zużycia energii w sposób racjonalny pod względem kosztów. Taryfy sieciowe mogą odegrać bardzo ważną rolę, gdyż mogą

⁶ MAE (2023), Renewable Energy Market Update [Aktualne informacje na temat rynku energii odnawialnej] – czerwiec 2023 r., MAE, Paryż <https://www.iea.org/reports/renewable-energy-market-update-june-2023>, Licencja: CC BY 4.0

zachęcać wszystkich użytkowników systemu do optymalizacji swoich wzorców użytkowania. Skoordynowane podejście przynosi znaczne korzyści, w tym zmniejszenie wydatków na zarządzanie siecią i kosztownych ograniczeń przesyłowych, poprawę zdolności sieci do przyjmowania energii ze źródeł odnawialnych oraz ograniczenie potrzeby rozbudowy sieci do niezbędnego minimum. Zmniejszy to ogólne koszty sieci ponoszone przez konsumentów w ramach rachunków za energię i przyniesie bezpośrednie korzyści użytkownikom przyczyniającym się do integracji systemu energetycznego.

Inne wyzwania stojące przed przemysłem to **narażenie na nieuczciwą konkurencję międzynarodową** i obciążenia regulacyjne. Od czasu uruchomienia unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) skutecznie wyeliminowano ryzyko ucieczki emisji poprzez przyznanie bezpłatnych uprawnień sektorom narażonym na to ryzyko. Bezpłatne uprawnienia dla instalacji objętych EU ETS produkujących towary podlegające CBAM będą stopniowo wycofywane w latach 2026–2034, równoległe ze stopniowym wprowadzaniem zobowiązań finansowych CBAM w odniesieniu do towarów przywożonych. Chociaż CBAM przeciwdziała ryzyku ucieczki emisji w odniesieniu do produkcji towarów objętych tym mechanizmem w UE, ryzyko ucieczki emisji w przypadku produkcji tych towarów na rynki eksportowe może wzrosnąć wraz ze stopniowym wycofywaniem bezpłatnych uprawnień, o ile niektóre państwa trzecie nie wprowadzą równoważnego mechanizmu ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych. Różne sektory CBAM wezwały do podjęcia pilnych **działań w celu rozwiązania problemu ucieczki emisji w drodze wywozu towarów**.

Jak zapowiedziano w planie działania w zakresie stali i metali, Komisja rozważyła zatem możliwości przeciwdziałania temu ryzyku. Każde rozwiązanie powinno być w pełni zgodne z celami środowiskowymi CBAM, przy jednoczesnym poszanowaniu odpowiednich zasad WTO. Ponadto należy je szybko wdrożyć, aby zapewnić pewność prawa i uniknąć nadmiernego obciążenia administracyjnego. W związku z tym Komisja zamierza przedstawić specjalny wniosek z wykorzystaniem dochodów generowanych przez CBAM – który zostanie rozszerzony – w celu wsparcia produkcji zagrożonej ucieczką emisji. Umożliwiłoby to poszkodowanym producentom uzyskanie proporcjonalnej rekompensaty za stopniowe wycofywanie bezpłatnych uprawnień pod warunkiem uzyskania rezultatów w zakresie długoterminowej dekarbonizacji. Zakres będzie musiał zostać ustalony w oparciu o obiektywne kryteria. Program ten obowiązywałby przez pierwotnie określony okres, przewidujący przegląd w 2027 r. Wniosek miałby zostać przedstawiony do końca 2025 r., wraz z wnioskiem dotyczącym rozszerzenia CBAM na towary rynku niższego szczebla i wprowadzenia środków przeciwdziałających obejściu cel, bez uszczerbku dla dotychczasowych wniosków Komisji dotyczących nowych zasobów własnych w budżecie UE. Rozwiązanie to ma na celu zapewnienie równego traktowania towarów objętych CBAM – niezależnie od tego, czy są one produkowane i sprzedawane w UE, wywożone z UE do państw trzecich, czy przywożone do UE – w celu utrzymania zgodności z zasadami WTO. Komisja przedstawi dalszą analizę ryzyka ucieczki emisji w odniesieniu do produkcji towarów objętych CBAM na potrzeby wywozu, aby odpowiednio opracować środek i skonsultować się z sektorami CBAM w sprawie tych planów przed przedstawieniem wniosku, również z uwzględnieniem szczególnych uwarunkowań krajowych. W tym celu zorganizowany zostanie dialog na wysokim szczeblu.

Kolejnym kluczowym filarem Paktu dla czystego przemysłu jest uproszczenie. Poczyniono postępy w wielu obszarach prawodawstwa z myślą o zmniejszeniu obciążeń regulacyjnych i umożliwieniu przemysłowi przejścia na gospodarkę zrównoważoną w bardziej skuteczny i pragmatyczny sposób. Wniosek dotyczący uproszczenia mechanizmu dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO² (CBAM), który został przyjęty w ramach pakietu zbiorczego

I w lutym 2025 r., ma na celu ograniczenie biurokracji i zapewnienie sprawnego wdrożenia CBAM, gdy mechanizm ten zacznie w pełni funkcjonować w styczniu 2026 r. W szczególności we wniosku wprowadza się roczny próg masy wynoszący 50 ton, który zwalnia około 90 % importerów z wszelkich obowiązków związanych z CBAM, przy jednoczesnym zadbanie o to, by 99 % emisji było objętych zakresem CBAM. Na początku tego miesiąca współprawodawcy osiągnęli porozumienie w sprawie zmienionego rozporządzenia, które pozostaje zgodne z głównymi założeniami wniosku Komisji.

3. Trwające prace w innych obszarach Paktu dla czystego przemysłu

Oprócz pierwszego zestawu konkretnych działań w ramach Paktu dla czystego przemysłu poczyniono znaczne postępy w kilku obszarach związanych z tą strategią. Od czasu jego przyjęcia w lutym 2025 r. posunięto realizację Planu działania na rzecz przystępnej cenowo energii. W dniu 16 czerwca Komisja Europejska i polska prezydencja Rady Unii Europejskiej wspólnie utworzyły **Grupę Zadaniową ds. Unii Energetycznej**. Grupa zadaniowa usunie bariery techniczne i regulacyjne, które utrudniają tworzenie rzeczywistej unii energetycznej, co można osiągnąć dzięki zwiększeniu wykorzystania i rozwoju dobrze połączonej infrastruktury, usunięciu krajowych barier w wydawaniu pozwoleń, wprowadzeniu na większą skalę infrastruktury magazynowania i szerszemu korzystaniu z usług gwarantujących elastyczność, poprawie koordynacji działań regionalnych, krajowych i unijnych oraz wspieraniu kluczowych działań mających na celu realizację Planu działania na rzecz przystępnej cenowo energii, na przykład w zakresie wydawania pozwoleń, opodatkowania i elastyczności systemu.

Kluczowe znaczenie ma finansowanie. Komisja i Europejski Bank Inwestycyjny ściśle współpracowały w celu opracowania nowych produktów finansowych kwalifikujących się w ramach Programu InvestEU, aby zmniejszyć ryzyko dla inwestycji sektora prywatnego. 19 czerwca Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) uruchomił nowe programy przewidujące kontrgwarancje do umów zakupu energii elektrycznej (PPA) między podmiotami rozwijającymi czystą energię a przemysłem, na co przewidziano kwotę w wysokości 500 mln EUR. Inicjatywa ta ma na celu ułatwienie przemysłowi dostępu do bardziej stabilnych cen energii i pobudzenie inwestycji w projekty nowej generacji. Ponadto EBI uruchomił drugi program kontrgwarancji mający na celu ograniczenie ryzyka związanego z produkcją nowych komponentów sieci (wykorzystując model, który już stosuje w sektorze energii wiatrowej) o wartości 1,5 mld EUR, co ma kluczowe znaczenie dla wzrostu potrzeb sieci w całej Europie, a także program TechEU, który ma pomóc wypełnić lukę w finansowaniu w celu wsparcia innowacji radykalnych, wzmocnienia zdolności przemysłowych Europy i przedsiębiorstw scale-up. EBI zwiększa również zdolność finansowania pakietu dotyczącego energii wiatrowej z 5 mld EUR do 6,5 mld EUR oraz stworzył nowy produkt gwarancyjny dla powstających czystych technologii z pulą pożyczek EBI w wysokości 250 mln EUR, która ma być wspierana z InvestEU.

Komisja jest również na dobrej drodze do uruchomienia do końca 2025 r. projektu pilotażowego dotyczącego przyszłego Banku Dekarbonizacji Przemysłu. Projekt pilotażowy z budżetem w wysokości 1 mld EUR będzie aukcją mającą na celu obniżenie emisji ciepła z procesów przemysłowych dzięki elektryfikacji i bezpośredniej energii cieplnej ze źródeł odnawialnych (np. energia słoneczna termiczna lub energia geotermalna). Przyniesie korzyści przedsiębiorstwom z różnych sektorów przemysłu, w tym średnim przedsiębiorstwom. Służy za projekt pilotażowy dla Banku Dekarbonizacji Przemysłu poprzez wspieranie projektów, w których redukcja emisji dwutlenku

węgla jest miernikiem. W kwietniu szeroko zakrojone konsultacje z zainteresowanymi stronami wykazały silne poparcie branży dla tej inicjatywy. Następnie Komisja opublikowała projekt warunków aukcji do konsultacji.

Komisja przyjęła również pierwsze dwa wykazy projektów strategicznych, które mają być wspierane na podstawie aktu w sprawie surowców krytycznych, obejmujące projekty zarówno w UE, jak i w państwach trzecich. Wybrane projekty obejmują szeroki zakres materiałów strategicznych i etapów łańcucha wartości i przyczynią się do zapewnienia UE bezpiecznych dostaw surowców strategicznych. Aby zapewnić ich terminową realizację, projekty otrzymają wsparcie w celu ułatwienia inwestycji publicznych i prywatnych, a także szybszego wydawania pozwoleń na projekty w UE.

Dalszy **rozwój rynków pionierskich** stanowi kluczowy priorytet Paktu dla czystego przemysłu. W dniu 6 kwietnia Komisja przyjęła **plan prac na lata 2025–2030 dotyczący rozporządzenia w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów i rozporządzenia w sprawie etykietowania energetycznego.** Plan zawiera wykaz produktów, które należy traktować priorytetowo, takich jak stal i aluminium, aby wprowadzić wymogi dotyczące ekoprojektu i etykietowania energetycznego w ciągu najbliższych pięciu lat. Powinno to sprzyjać upowszechnianiu zrównoważonych, nadających się do naprawy, energooszczędnych produktów o obiegu zamkniętym w całej Europie. Odpowiednio opracowane zharmonizowane wymogi dotyczące zrównoważonego charakteru produktów na szczeblu UE wzmocnią jednolity rynek, zapobiegą barierom w handlu, zapewnią bardziej równe warunki działania i poprawią informacje podawane konsumentom, a także zmniejszą obciążenia administracyjne.

W kontekście strategicznego dialogu na temat przyszłości przemysłu motoryzacyjnego, który odbył się w pierwszym kwartale 2025 r., i jak zapowiedziano w Planie działania dla europejskiego przemysłu motoryzacyjnego z 5 marca 2025 r., Komisja zaproponowała zwiększenie **elastyczności sektora motoryzacyjnego,** aby osiągnąć cele w zakresie sprzedaży parku pojazdów na 2025 r. poprzez ukierunkowaną zmianę rozporządzenia (UE) 2019/631, które zostało przyjęte przez współprawodawców. Zapewnia to producentom dodatkową elastyczność w odniesieniu do ich obowiązków w zakresie zgodności, jako że pozwala na trzyletni okres na dostosowanie się do wymagań w latach 2025, 2026 i 2027 zamiast okresu rocznego. Ukierunkowana zmiana wprowadza taką dodatkową elastyczność dla producentów przy jednoczesnym utrzymaniu poziomu ambicji odnośnie do celu redukcji emisji. Ma to na celu wspieranie inwestycji w czystą transformację przy jednoczesnym zachowaniu ogólnych ambitnych celów klimatycznych. W dniu 5 marca Komisja zaktualizowała również europejski wykaz odpadów, aby dłużej utrzymywać w gospodarce baterie i ich surowce krytyczne.

Z **instrumentu na rzecz infrastruktury paliw alternatywnych (AFIF)** w ramach instrumentu „Łącząc Europę” udostępniono 570 mln EUR na rozwój infrastruktury ładowania na lata 2025–2026, ze szczególnym uwzględnieniem pojazdów ciężkich. W drugiej dacie granicznej 11 czerwca 2025 r. złożono 25 wniosków projektowych o łącznym koszcie inwestycji wynoszącym 665 mln EUR. Ogółem wnioskowano o finansowanie ze środków UE w kwocie około 287 mln EUR na projekty dotyczące infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych i 245 mln EUR na specjalną infrastrukturę ładowania pojazdów ciężkich.

Jeżeli chodzi o wymiar zewnętrzny, podczas szczytu UE-Republika Południowej Afryki, który odbył się 13 marca 2025 r., Komisja rozpoczęła negocjacje w sprawie pierwszego czystego partnerstwa handlowo-inwestycyjnego z Republiką Południowej Afryki. Partnerstwo rozwija się we współpracy z kluczowymi partnerami strategicznymi, a celem jest skuteczne zarządzanie

strategicznymi zależnościami i zwiększenie roli UE w kluczowych globalnych łańcuchach wartości. Komisja i Republika Południowej Afryki zobowiązały się do osiągnięcia porozumienia, aby pomóc w rozwoju strategicznych, czystszych łańcuchów wartości surowców. Obejmuje to koncentrację na lokalnym wzbogacaniu, energii odnawialnej i niskoemisyjnej (w tym bezpiecznym i zrównoważonym wodorze niskoemisyjnym) oraz czystej technologii poprzez poprawę warunków dla wzajemnie korzystnych inwestycji. Ponadto podczas szczytu Komisja ogłosiła pakiet inwestycyjny Global Gateway o wartości 4,7 mld EUR, z czego 4,4 mld EUR zostanie zainwestowane w projekty wspierające czystą i sprawiedliwą transformację energetyczną w tym kraju. Do czasu szczytu G-20 w Johannesburgu, który ma się odbyć w dniach 22–23 listopada 2025 r., Komisja zamierza wykazać zdecydowane postępy w zakresie partnerstwa CTIP z Republiką Południowej Afryki.

Komisja **zaostrzyła również środek ochronny dotyczący stali**, aby chronić przemysł stalowy UE przed wzrostem przywozu, realizując unijny plan działania w zakresie stali i metali. Chociaż większość dostosowań weszła w życie 1 kwietnia, zmiany dotyczące wolniejszego tempa liberalizacji i usunięcia przeniesienia niewykorzystanych ilości wejdą w życie 1 lipca 2025 r. Biorąc pod uwagę, że środek ochronny wygaśnie zgodnie z prawem w dniu 30 czerwca 2026 r., we wrześniu 2025 r. Komisja proponuje długoterminowy środek dotyczący stali, który zapewni wysoce skuteczną ochronę unijnego sektora stalowego po czerwcu 2026 r. Jest to szczególnie ważne w świetle zwiększonych amerykańskich ceł na aluminium i stal, co pogorszyło trudną sytuację tych sektorów.

Rozwój **obiegu zamkniętego** w istotny sposób przyczyni się do **dekarbonizacji i zwiększenia konkurencyjności przemysłu metalurgicznego**. Ilość złomu wykorzystywanego do recyklingu w UE maleje jednak z powodu niższego popytu ze strony przemysłu UE i wyższych cen złomu płaconych w państwach trzecich. Pierwszym krokiem w kierunku odwrócenia tej tendencji było publiczne udostępnienie przez Komisję odpowiednich danych z bazy danych do celów nadzoru celnego, podobnie jak miało to miejsce w ostatnim czasie w sektorze chemicznym. Inicjatywa ta stanowi część szerszego mechanizmu monitorowania przywozu i wywozu aluminium, miedzi i stali, który poprawi dostępność informacji rynkowych, promując tym samym praktyki oparte na obiegu zamkniętym i ułatwiając przyjmowanie środków handlowych w celu zapewnienia wystarczającej dostępności złomu w UE, w razie potrzeby, poczynwszy od środków dotyczących aluminium. Komisja będzie również pracować nad rosnącym popytem na produkty pochodzące z recyklingu.

Zarówno w Pakcie dla czystego przemysłu, jak i w Planie działania dla przemysłu motoryzacyjnego zapowiedziano, że Komisja proponuje **warunki dla inwestycji zagranicznych**, w szczególności w sektorze motoryzacyjnym, w tym w odniesieniu do części, przy czym łańcuch dostaw baterii to sprawa wymagająca natychmiastowej uwagi. Komisja proponuje szczegółowe warunki dotyczące kryteriów odporności i zrównoważonego rozwoju w akcie w sprawie przyspieszenia dekarbonizacji przemysłu i ewentualnie w innych inicjatywach.

Komisja, po konsultacjach z zainteresowanymi stronami reprezentującymi przemysł i z państwami członkowskimi, proponuje środki mające zapewnić, aby inwestycje zagraniczne w UE w większym stopniu przyczyniały się do długoterminowej konkurencyjności przemysłu UE, jego przewagi technologicznej i odporności gospodarczej oraz tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy w UE. Przykładowo w przypadku projektów, które wiążą się z inwestycjami zagranicznymi, zwłaszcza z udziałem finansowania publicznego, państwa członkowskie mogłyby wspólnie rozważyć takie warunki, jak własność sprzętu, nakłady pochodzące z UE, rekrutacja pracowników zamieszkałych w UE, potrzeba tworzenia joint venture lub transfer własności intelektualnej – poczynwszy od niektórych sektorów strategicznych, takich jak na przykład przemysł motoryzacyjny czy produkcja technologii energii odnawialnej.

W szczególności w odniesieniu do sektora motoryzacyjnego Komisja planuje omówić z państwami członkowskimi i odpowiednimi zainteresowanymi stronami sposoby maksymalizacji wartości dodanej inwestycji zagranicznych oraz zapobiegania równaniu w dół i rozdrobnieniu rynku wewnętrznego. Takie warunki będą stanowić podstawę współpracy z kluczowymi partnerami międzynarodowymi dokonującymi znacznych inwestycji w UE, a zwłaszcza w energię ze źródeł odnawialnych i łańcuch dostaw sektora motoryzacyjnego.

Komisja przedstawi wkrótce wniosek w sprawie **pakietu dotyczącego przemysłu chemicznego**, w tym **plan działania dotyczący unijnego przemysłu chemicznego oraz zbiorczy akt prawny dotyczący chemikaliów**. Plan działania wprowadzi konkretne środki mające na celu zwiększenie globalnej konkurencyjności europejskiego sektora chemicznego, w tym MŚP, oraz wzmocnienie jego bazy produkcyjnej poprzez działania w kluczowych obszarach, takich jak produkcja o krytycznym znaczeniu, ceny energii oraz wspieranie innowacji i dekarbonizacji.

Jak zapowiedziano w Pakcie dla czystego przemysłu, **Komisja utworzyła centrum wsparcia projektów IPCEI, aby przyspieszyć opracowywanie nowych projektów tego typu**. Komisja oferuje obecnie wsparcie kilku państwom członkowskim, aby przyspieszyć opracowywanie nowych projektów IPCEI zatwierdzonych przez wspólne europejskie forum ds. projektów IPCEI w listopadzie 2024 r. i marcu 2025 r. Do przyspieszenia realizacji celów Paktu dla czystego przemysłu przyczynią się w szczególności prace nad projektem IPCEI w zakresie materiałów zaawansowanych o obiegu zamkniętym oraz nad projektami IPCEI dotyczącymi innowacyjnych technologii jądrowych.

W dniu 13 czerwca 2025 r. Komisja przyjęła również **przykładowy program energetyki jądrowej (PINC)**. Zapewnia to aktualny przegląd potrzeb inwestycyjnych w zakresie energii jądrowej w UE oraz najlepszych praktyk dotyczących modeli finansowania efektywnych planów inwestycyjnych. Realizacja planów państw członkowskich dotyczących energii jądrowej będzie wymagała znacznych inwestycji w wysokości około 241 mld EUR do 2050 r., zarówno w przypadku wydłużenia okresu eksploatacji istniejących reaktorów, jak i budowy nowych dużych reaktorów. W dłuższej perspektywie potrzebne są dodatkowe inwestycje w małe reaktory modułowe (SMR), zaawansowane reaktory modułowe (AMR) i mikroreaktory oraz w energię termojądrową.

W ramach Paktu dla czystego przemysłu podjęto również istotne kroki w celu poprawy **umiejętności i jakości miejsc pracy** w UE. W dniu 5 marca 2025 r. przyjęto komunikat w sprawie unii umiejętności, w którym wprowadzono kluczowe inicjatywy, takie jak Europejska Rada Wysokiego Szczebla ds. Umiejętności, obserwatorium umiejętności, przy jednoczesnym rozwijaniu istniejących inicjatyw w zakresie podnoszenia i zmiany kwalifikacji. Ponadto Komisja rozpoczęła konsultacje z partnerami społecznymi, aby przygotować plan działania na rzecz wysokiej jakości miejsc pracy, koncentrując się na wspieraniu procesów restrukturyzacji i sprawiedliwej transformacji, oraz zaproponowała ukierunkowane zmiany do Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) w ramach przeglądu śródkresowego polityki spójności, aby przyspieszyć i zwiększyć wsparcie dla pracowników zagrożonych utratą pracy w wyniku restrukturyzacji związanej z dekarbonizacją.

Przegląd śródkresowy polityki spójności, zaproponowany przez Komisję w kwietniu, umożliwi państwom członkowskim i regionom, za pośrednictwem ich programów, zwiększenie konkurencyjności Europy i wypełnienie luki innowacyjnej. Chociaż wniosek jest nadal przedmiotem negocjacji w ramach procedury współdecyzji, Komisja oczekuje ambitnego ostatecznego wyniku. W tym kontekście wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego może zostać uruchomione dla dużych przedsiębiorstw, jeżeli przyczyniają się one do realizacji ważnego projektu

stanowiącego przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania lub gdy działają w obszarach krytycznych, takich jak obronność, technologie strategiczne i dekarbonizacja. Ponadto przewiduje się wsparcie transformacji energetycznej poprzez pomoc w budowie energetycznych połączeń międzysystemowych (kable lądowe i podmorskie, które łączą systemy elektroenergetyczne państw sąsiadujących) oraz tworzenie infrastruktury ładowania. Inwestycje w przystępne cenowo energooszczędne mieszkania, zrównoważoną gospodarkę wodną i innowacje przyczyniające się do osiągnięcia celów STEP wzmocnią również czystą bazę przemysłową we wszystkich regionach. Jako zachętę finansową do inwestowania w priorytety strategiczne Komisja zaproponowała, by umożliwić państwom członkowskim i regionom korzystanie z 30 % płatności zaliczkowych w 2026 r. oraz z wyższych stawek współfinansowania dla projektów opracowanych w ramach priorytetów strategicznych.

3. Podsumowanie

Pomyślnie wdrożenie Paktu dla czystego przemysłu zależy od zaangażowania państw członkowskich i ich organów w skuteczną realizację działań przewidzianych w pakcie.

Komisja nadal niezmiennie angażuje się w realizację paktu i dąży do tego, by dekarbonizacja stała się siłą napędową konkurencyjności i dobrobytu Europy, w tym poprzez zaproponowanie celu pośredniego na 2040 r. na drodze do neutralności klimatycznej do 2050 r. Przyczyni się do realizacji pozostałych działań w ramach Paktu dla czystego przemysłu za pomocą szeregu pakietów, z których najbliższe zaplanowano na drugą połowę 2025 r. Każdy pakiet będzie dostosowany do konkretnych aspektów celów paktu, przyczyniając się w ten sposób do zintensyfikowania wspólnych wysiłków na rzecz zwiększenia konkurencyjności przemysłowej Europy i przyspieszając postępy w realizacji celów UE w zakresie dekarbonizacji.